નરમ દિલી કા બયાન
(કિતાબુલ રિકાક બુખારી શરીફ) /2

મૌલાના મુહમ્મદ ઇમરાન કાસમી બિજ્ઞાનવી.

એક હઝાર મુન્તખબ હદીસે બુખારી શરીફ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હૈ.

‘નોટ:- હદીષ કી રિવાયત કા ખુલાસા હૈ.’

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

તોપીક્સ

*લમ્બી લમ્બી આરજ

*જીસ્કી ઉમ્ર સાઠ (૬૦) સાલ હો જાયે

*ઇબાદત મેં દરમિયાની તરીકા

*અલ્લાહ તઆલા સે ઉમ્મીદ ઔર ડર દોનો રખના

લમ્બી લમ્બી આરઝુ

* રાવી હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમ્ર રદી:> રસૂલુલ્લાહﷺ ને એક ચૌકોર લકીર ખીચા ઔર ઉસ લકીર કે દોનો તરફ કુછ ઔર છોટી-છોટી લકીરે બનાઈ ઔર ફરમાયા યે દરમિયાની લકીર ઇન્સાન હૈ ઔર યે ચૌકોર લકીર ઉસ્કી મૌત હૈ જો ઉસે ઘેરે હુવે હૈ, ઔર યે બાહર નિકલા હુવા લકીર ઉસ્કી આરજૂ વ ઉમ્મીદ હૈ ઔર યે છોટી-

છોટી લકીરે આફતે વ હાદસે હૈ, અગર ઇસ્સે ઇન્સાન બચા તો ઉસ્મે ફસ ગયા અગર ઉસ્સે બચા તો ઇસ્મે મુબ્તલા હો ગયા.
વજાહત- ઇન્સાન ઐસી-ઐસી ઇચ્છાયે રખતા હૈ જો ઉમર ભર પૂરી નહીં હો સકતી. ઇસલિયે ઐસી ઇચ્છાયે આખિરત સે ઇન્સાન કો ગાફિલ કર દેતી હૈ, ઉન્સે બચના ચાહિયે. (ફત્હુલ બારી)

*રાવી હઝરત અનસ રદી:> રસૂલુલ્લાહﷺ ને જમીન પર ચન્દ લકીરે ઔર દાયરે ખીચે ફિર ફરમાયા યે આદમી કી આરજૂ હૈ ઔર યે ઉસ્કી ઉમ્ર હૈ, ઇન્સાન લમ્બી આરજૂ કે ચક્કર મેં રહતા હૈ ઇતને મેં કરીબ વાલા લકીર ઉસે આ-પોહચતી હૈ યાની મૌત આ-જાતી હૈ.
વજાહત- રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા મુઝે ઇચ્છાઓ કી પૈરવી ઔર લમ્બી તમન્નાઓ કા જીયાદા ખતરા હૈ, ક્યુકી ઇચ્છા કો પૂરા કરને કી કોશિશ મેં લગે-રહના ઇન્સાન કો હક સે રોક દેતી હૈ ઔર લમ્બી તમન્નાએ આખિરત સે ગાફિલ કર દેતી હૈ. (ફત્હુલ બારી)

જીસ્કી ઉમ્ર સાઠ (૬૦) સાલ હો જાયે

* રાવી હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદી:> રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ આદમી કે તમામ બહાને ખત્મ કર દિયે જીસે લમ્બી ઉમ્ર દી, યહા તક કી વોહ સાઠ સાલ કો પોહચ ગયા.
વજાહત- જબ કાફિર ચીખ-ચીખકર જહન્નમ સે નિકલને કા મુતાલબા કરેંગે તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાયેંગે ક્યા હમને તુમ્હે ઇતની ઉમ્ર ના-દી થી જીસમે અગર તુમ સબક લેના ચાહતે તો લે-

સકતે થે, ઔર તુમ્હારે પાસ સચેત કરને વાલા ભી આ ચુકા થા. અધિક તફસીલ કે લિયે પઢયે સૂરે ફાતિર, આયત/૩૭ કી તફસીર.

*રાવી હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદી:> રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા બૂઢે આદમી કા દિલ દો ચિઝો કે બારે મેં જવાન રહતા હૈ દુન્યા કી મુહબ્બત (દૌલત કે લાલચ) ઔર લમ્બી ઉમ્ર કી ઇચ્છા મેં.
વજાહત- ઇસી તરહ કી એક રિવાયત હઝરત અનસ (રદી) સે ભી મરવી હૈ કી આદમી તો બૂઢા હો જાતા હૈ, મગર ઉસ્કે નફ્સ કી દો ખાસિયતે ઔર જીયાદા જવાન ઔર તાકતવર હોતી રહતી હૈ, એક દૌલત કી લાલચ ઔર દૂસરી લમ્બી ઉમ્ર કી ચાહત.

ઇબાદત મેં દરમિયાની તરીકા

*રાવી હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદી:> રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા તુમ્મે સે કિસી કો ઉસ્કે આમાલ નિજાત ના દેંગે, સહાબા (રદી) ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ! આપકે આમાલ ભી નહીં? આપને ફરમાયા મુઝે ભી મેરે આમાલ નિજાત નહીં દેંગે મગર યે કી અલ્લાહ તઆલા મુઝે અપની રહમત મેં ઢાપ લે. તુમ્હે ચાહિયે કી સહી તરીકે સે અમલ કરતે રહો, દરમિયાની રાસ્તે પર હમેશગી ઇખ્તિયાર કરો, હર સુબહ ઔર રાત કે પિછલે હિસ્સે મેં કુછ ઇબાદત કરો. એતેદાલ (દરમિયાની ચાલ) ઇખ્તિયાર કરો. ઉસ એતેદાલ સે તુમ અપની મંજીલે મકસૂદ તક પોહચ જાવોગે.
વજાહત- જન્નત મેં દાખિલ હોના તો અલ્લાહ કી રહમત સે હી

મુમ્કિન હોગા, ફિર જન્નત કે દર્જે આમાલ કે મુતાબિક તકસીમ હોગે ઔર નેક આમાલ હી અલ્લાહ કી રહમત કા જરયા હૈ. ઇસલિયે અલ્લાહ કી રહમત કો જોશ દિલાને કે લિયે નેક આમાલ જરૂરી હૈ.

*રાવી હઝરત આઇશા રદી:> રસૂલુલ્લાહﷺ સે સવાલ કિયા ગયા કી અલ્લાહ તઆલા કો કૌન સા અમલ જીયાદા મહબૂબ હૈ? ફરમાયા જો હમેશા કિયા જાયે ચાહે થોડી મિક્દાર મેં હો.
વજાહત- નેકી કરને મેં ઇતની તકલીફ ઉઠાવો જિતની તાકત હો. પસન્દીદા અમલ વોહી હૈ જીસ પર હમેશગી કી જાયે, લેકિન ઇસ્કા મતલબ યે નહીં કી અપની સેહત સે જીયાદા કામ શુરૂ કર દો ફિર ઉકતાકર ઉસે છોડ દો. (ફત્હુલ બારી)

અલ્લાહ તઆલા સે ઉમ્મીદ ઔર ડર દોનો રખના

*રાવી હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદી:> રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા અગર કાફિર કો અલ્લાહ તઆલા કે યહા કી તમામ રહમતો કા પતા ચલ જાયે તો કભી જન્નત સે માયૂસ ના-હો, ઔર અગર મોમિન કો અલ્લાહ તઆલા કે યહા કે હર કિસ્મ કે અજાબ કા માલૂમ હો જાયે તો વોહ કભી જહન્નમ સે બે-ખૌફ ના-હો.
વજાહત- ઉમ્મીદ ઔર ખૌફ કી દરમિયાની કૈફિયત કા નામ ઈમાન હૈ. અલ્લાહ તઆલા કી રહમત સે માયૂસ હોના ભી કુફ્ર હૈ ઔર અપને આમાલ પર પૂરી તરહ ભરોસા ઔર તકિયા કરના ભી તબાહી કા સબ્બ હૈ. (ફત્હુલ બારી)